

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. v právní věci žalobce: **L. T.**, zastoupený JUDr. Janem Vodičkou, advokátem se sídlem Valdštejská 381/6, Liberec, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 30. 4. 2008, č. j. 59 Ca 139/2006 – 48,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 6. 10. 2006, č. j. KULK/64663/2006, sp. zn. ORVZŽP/1268/2006, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Frýdlant ze dne 16. 8. 2006, č. j. 31673/2006, sp. zn. 5584/2006/OSUZP/9/Cy-24. Citovaným rozhodnutím správního orgánu I. stupně byl vydán dle § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) nesouhlas s výstavbou větrné elektrárny typu Vensys 77 o výšce sloupu 61,5 m a průměrem rotoru 77 m na pozemku parcelní číslo 1312 v katastrálním území Krásný Les u Frýdlantu.

Žalobci byl přitom již dříve vydán podle § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny souhlas se zásahem do krajinného rázu v důsledku jím plánované výstavby tří větrných elektráren

WT50S o celkové výšce 30 m. Na tuto stavbu již stavební úřad vydal stavební povolení (č. j. 1259/2005/OSUZP/8/Kut-0095), které nabylo právní moci. Ze správního spisu rovněž vyplynulo, že souhlas, týkající se výstavby jedné větrné elektrárny o celkové výšce 100 m namísto požadovaných dvou takto vysokých elektráren, byl v dotčené oblasti vydán společností ECOENERGY, s. r. o.

Rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2006, č. j. KULK/64663/2006, napadl žalobce žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci, který ji rozsudkem ze dne 30. 4. 2008, č. j. 59 Ca 139/2006 - 48, zamítl.

Krajský soud konstatoval, že podstatou žalobních námitek jsou skutková zjištění správních orgánů a z nich vyvozené právní závěry. Krajský soud měl za to, že žalovaný respektoval požadavky § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Skutková zjištění, při kterých se žalovaný ztotožnil se závěry správního orgánu I. stupně, čerpají z konkrétních podkladů, žalovaný tyto podklady konkrétně zmiňuje a odůvodňuje, proč k daným skutkovým závěrům dospěl. Podle § 1 zákona o ochraně přírody a krajiny je jeho účelem přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitosti forem života, přírodních hodnot a krás. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry. Podle § 12 odst. 1 citovaného zákona krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činnostmi snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině. Dle krajského soudu je tudíž nesporné, že tato zákonná hlediska, a nikoli energetická politika státu či ekonomická výtěžnost větrné elektrárny, jsou hledisky rozhodujícími při posuzování návrhu na umístování a povolování stavby ve smyslu § 12 odst. 2 zmíněného zákona.

Žalovaný přitom své skutkové a právní závěry opírá zejména o studii z roku 2005 vypracovanou společností Terén Design, s. r. o., která byla vyžádána žalovaným pro potřeby zhodnocení vlivu výstavby větrných elektráren v lokalitě Krásný Les (o tuto lokalitu se jedná i v právní věci žalobce) na krajinný ráz. Jedná se o odborné vyjádření, jehož garantem je Ing. J. R., autorizovaný inženýr pro stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství. Krajský soud tedy označil za nedůvodnou žalobní námitku, že by se jednalo o autora ohledně předmětu řízení nekvalifikovaného. Krajský soud dále upozornil na to, že ve smyslu § 51 správního řádu je možno provést důkaz i odborným vyjádřením, vypracovaným i osobou, která není zapsána do seznamu znalců a tlumočnicků, o jejíž odborné erudici však nejsou důvodné pochybnosti. Sám žalobce své pochybnosti odvozoval jen z vyjádření doc. Ing. P. S., CSc., který ovšem ve svém vyjádření ze dne 30. 8. 2006 mj. tvrdí, že po stránce odborné a metodické je studie na velmi dobré úrovni. V této souvislosti soud zdůraznil, že tato studie čerpala z literatury a metodických postupů vypracovaných mj. I. V. a P. S., které žalobce jako autority zmiňuje a odvolává se na ně. Jedná se přitom o studii, kterou si nechal vypracovat žalovaný pro potřeby posouzení návrhu společnosti ECOENERGY, s. r. o. na výstavbu dvou větrných elektráren stejného typu ve stejné lokalitě. Žalobcova námitka, že se jedná o jinou lokalitu, je proto nedůvodná. Elektrárna společnosti ECOENERGY, s. r. o. a elektrárna plánovaná žalobcem by měly být od sebe vzdáleny jen asi 150 m. V této souvislosti krajský soud odmítl rovněž žalobní námitku, podle níž studie společnosti Terén Design, s. r. o. straní společnosti ECOENERGY, s. r. o., neboť právě na základě této studie byla jmenované společnosti povolena stavba jedné větrné elektrárny namísto požadovaných dvou. Své podezření navíc žalobce nikterak nedoložil. Žalobce nepodal dostatek relevantních důvodů k výtce, že žalovaný neměl předmětnou studii jako důkaz akceptovat.

Nepředložil ani znalecký posudek, který mohl sám vyžádat (neboť měl k dispozici veškeré zásadní podklady), pokud měl zato, že zmíněná studie není objektivní.

Studie společnosti Terén Design, s. r. o. především konstatuje, že navrhovanou stavbou jsou nejvíce ovlivněny krajinné prostory Krásný Les, Řasnice a Chlum, přičemž středně silně až silně by byla postižena estetická hodnota krajinného rázu, jeho harmonické měřítko a vztah stavby ke krajině, a to zejména místa krajinného rázu Krásný Les a Chlum. Již samotné umístění takové stavby (elektrárna společnosti ECOENERGY, s. r. o.) je na hranici únosnosti. Je sice pravdou, že jediná elektrárna této společnosti bude co nejvíce kryta vrchem Chlum, avšak na prostor umístění elektrárny je volný výhled z ostatních směrů a ve směru od obcí Krásný Les a Řasnice dokonce zakrývá i vrch Chlum. Je-li proto podle této studie umístění jediné elektrárny o výšce 100 m na hranici únosnosti, pak žalovaný umístění další elektrárny stejné výšky ve vzdálenosti pouhých cca 150 m od první elektrárny oprávněně hodnotil jako tuto míru únosnosti překračující.

Žalovaný tak podle krajského soudu nepochybil, když s přihlédnutím k § 12 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny výslovně přihlížel i k tomu, že předmětná žalobcem plánovaná stavba by významně narušila cenné části krajiny, jako je území přírodního parku Peklo (v bezprostřední blízkosti) a CHKO Jizerské hory. Krajský soud ve svých závěrech odkázal i na pohledovou studii ze dne 3. 6. 2006, předloženou v rámci správního řízení žalobcem, ze které též zcela zjevně vyplývá, že vzhled krajiny je umístěním jedné stometrové elektrárny narušen nesrovnatelně více, než umístěním tří malých větrných elektráren podle původního žalobcova projektu.

Krajský soud s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2007, č. j. 2 As 35/2007 - 75, publikovaný pod č. 1498/2008 Sb. NSS, poukázal na to, že cílem ochrany poskytované zákonem o ochraně přírody a krajiny jsou hodnoty uvedené zejména v § 1 a § 12 citovaného zákona, tedy nikoli např. ekonomický přínos stavby. Je však nesporné, že i tyto jiné zájmy mohou při úvahách podle § 12 citovaného zákona hrát roli, nemohou však být rovnocenným hlediskem ve vztahu k ochraně hodnot uvedených ve výše zmíněných ustanoveních.

K návrhu žalobce na doplnění dokazování znaleckým posudkem krajský soud uvedl, že žalobce v první řadě nenabídl konkrétní důvody pro nezbytnost znaleckého zkoumání a studii společnosti Terén Design, s. r. o. odmítá jen v obecné rovině. Jediným konkrétnějším argumentem hovořícím proti závěrům této studie je žalobcem předložené vyjádření doc. S., jehož obsah je však dle krajského soudu rozporný. Nejprve totiž jmenovaný odborník hodnotí odbornou a metodickou úroveň studie jako velmi dobrou, vzápětí ale její závěry odmítá. Navíc žalobcem navržený znalec Ing. arch. I. V., CSc. dosud posuzoval podle tvrzení žalobce otázku umístění dálnice do krajiny, tj. zcela jiný případ, nesrovnatelný s posuzováním umístěním větrné elektrárny. Soud proto nepřesvědčil žalobci, že je třeba v navrhovaném rozsahu doplnit dokazování provedené ve správním řízení.

Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu včasnou kasační stížností, v níž uplatnil důvody dle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel v první řadě tvrdí, že rozhodnutí správních orgánů vycházela z nedostatečně zjištěného skutkového stavu a byly překročeny meze správního uvážení. Namítá, že správní orgány vycházely zejména ze studie společnosti Terén Design, s. r. o., přičemž tato studie nebyla vydána jako studie obecná, sloužící pro posuzování výstavby větrných elektráren, nýbrž pro účely konkrétního správního řízení. Dané správní řízení bylo vedeno s konkurenčním subjektem

ECOENERGY, s. r. o., přičemž předmětná studie místo dvou požadovaných větrných elektráren v dané oblasti doporučila pouze jednu. Tato studie tak byla zpracována pro zcela odlišné řízení a je navíc v rozporu s odborným vyjádřením doc. S.; ten je autorem preventivní studie „Vyhodnocení možnosti umístění větrných elektráren a dalších vertikálních staveb na Frýdlantsku, Hrádecku a Chrastavsku z hlediska ochrany přírody a krajiny“ z roku 2005. Tuto studii navíc žalovaný nepoužil jako podklad pro rozhodnutí, ačkoli byla vypracována před vydáním souhlasu společnosti ECOENERGY, s. r. o. a předmětná studie dané území pro výstavbu větrných elektráren nedoporučuje. V odborném vyjádření přitom doc. S. uvádí, že kdyby byla známa informace o povolení větrné elektrárny v daném území, pak by dané území bylo naopak označeno jako preferované z hlediska umístění větrných elektráren (oproti tomu studie společnosti Terén Design, s. r. o. připouští v daném území pouze jednu elektrárnu).

Správní orgány nedostály požadavkům § 51 správního řádu, neboť nepoužily důkazní prostředky vedoucí k řádnému zjištění stavu věci. Jednak jako důkaz použily nevhodnou studii a bez bližšího odůvodnění odmítly odborné vyjádření doc. S. Za takové situace nebylo možno vyloučit vliv konkurenčního subjektu na studii společnosti Terén Design, s. r. o. Rozpory mezi uvedenými stanovisky měly být řešeny vypracováním studie, která by se zabývala výstavbou konkrétní větrné elektrárny. Správní orgány tak ale neučinily a návrh stěžovatele na doplnění dokazování byl zamítnut i krajským soudem.

Stěžovatel se dále domnívá, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť podle názoru stěžovatele krajský soud zcela pominul zásadní skutečnost, kterou stěžovatel uváděl již v žalobě, a tou je veřejný zájem státu na výrobě elektrické energie, a to zejména z obnovitelných zdrojů. Ke zvyšování podílu elektrické energie z obnovitelných zdrojů se stát zavázal na mezinárodní úrovni.

Zároveň je rozsudek krajského soudu podle stěžovatele zatížen „jinou vadou řízení“ dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť nebyl proveden navrhovaný důkaz znaleckým posudkem. Tato tvrzení stěžovatel opírá o rozpory mezi studií společnosti Terén Design, s. r. o. a odborným vyjádřením doc. S., přičemž právě tento rozpor měl vést ke zpracování znaleckého posudku, jak stěžovatel navrhoval soudu. Stěžovatel důvodně požadoval, aby znalec zohlednil veškeré okolnosti stavby konkrétní větrné elektrárny na konkrétním pozemku, a to za situace, kdy na sousedním pozemku (vzdáleném asi 150 m) je již výstavba podobné větrné elektrárny povolena. Povolení této jiné větrné elektrárny považuje doc. S. za zásadní, neboť se tím otevírá území pro výstavbu dalších větrných elektráren, a to při uplatnění principu, že jedna negativní dominanta krajiny otevírá území pro další stavby. Daná oblast by proto musela být považována za preferovanou z hlediska umístění dalších větrných elektráren.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Kasační stížnost není důvodná.

O kasační stížnosti Nejvyšší správní soud uvážil, vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti, takto:

První stížní bod představuje námitka, že správní orgány při svém rozhodování vycházely z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Je tedy třeba posoudit, zda jako dostatečný podklad pro rozhodnutí žalovaného mohla sloužit studie společnosti Terén Design, s. r. o. a zda neměly být opatřeny a provedeny další důkazy.

Nejvyšší správní soud se domnívá, že za daných okolností byla studie společnosti Terén Design, s. r. o., použitelným listinným důkazem ve smyslu § 51 odst. 1 a § 53 správního řádu a představovala dostatečný podklad pro vydání napadeného rozhodnutí. Důvody pro tento závěr již v přezkoumávaném rozsudku uváděl krajský soud. V této souvislosti je třeba vzít v potaz, že daná studie byla zpracována pro účely „hodnocení vlivu záměru výstavby větrných elektráren v lokalitě Krásný Les“. Byla tak posuzována shodná lokalita, přičemž pozemek parcelní číslo 1304/3 v katastrální území Krásný Les, na kterém měla společnost ECOENERGY, s. r. o. v úmyslu realizovat svůj projekt dvou větrných elektráren, je v podstatě v bezprostředním sousedství s pozemkem parcelní číslo 1312 v témže katastrálním území, na kterém měl v úmyslu realizovat svůj projekt stěžovatel. Zároveň šlo v obou případech o větrné elektrárny srovnatelných rozměrů. Závěry uvedené studie z hlediska míry narušení krajinného rázu jsou tedy v daném případě plně použitelné i pro záměr stěžovatele.

Nejvyšší správní soud neshledal ani důvod ke zpochybnění samotných závěrů, k nimž autoři dané studie docházejí. Doc. S. ve svém vyjádření zmiňuje, že předmětná studie neuvádí žádné argumenty, které by podporovaly stanovisko, podle něhož „jedna elektrárna je únosná, dvě již nikoli“. Dále uvádí, že limit jedné větrné elektrárny lze shledat jen v ojedinělých případech, kdy například právě jediná větrná elektrárna bude osově souměrná s jiným krajinným prvkem (přičemž se v lokalitě Krásný Les o takový případ jednat nemá), a že je třeba naopak brát v potaz, že „jedna negativní dominanta otevírá území pro další“. Regulativ maximálního počtu větrných elektráren pak lze uplatnit v případě nadměrné kumulace elektráren, která však „nemůže nastat v případě dvou elektráren, ale zpravidla minimálně čtyř či spíše více v závislosti na jejich denzitě, výškách, průměrech rotorů, pohledové otevřenosti krajinného prostoru, konfiguraci terénu, krajinného pokryvu a na dalších faktorech“. V tomto smyslu však předmětná studie konstatuje, že projekt společnosti ECOENERGY, s. r. o. zasahuje do pohledových vztahů v krajině, a právě proto, aby byla minimalizována viditelnost a tedy i rušivý efekt stavby alespoň z některých pohledů, by měla být jediná povolovaná větrná elektrárna umístěna tak, „aby ji co nejvíce kryl vrch Chlum a nezasahovala lopatkami rotoru nad horizont vrchů“. V případě umístění plánované větrné elektrárny stěžovatele by pak došlo z některých pohledů k narušení zmiňované „osové souměrnosti s krajinným prvkem“, což by přispělo ke zvýšení intenzity zásahu do estetické hodnoty krajinného rázu, jeho harmonického měřítka a vztahů v krajině, a to zejména, pokud jde o místa krajinného rázu Krásný Les a Chlum. Při vědomí hraničního charakteru povolení být jen jediné 100 m vysoké větrné elektrárny v daném prostoru rovněž žalovaný v závěru svého rozhodnutí uvádí, že bylo již v případě větrné elektrárny společnosti ECOENERGY, s. r. o., její umístění optimalizováno, neboť „bylo hledáno nejbodnější řešení tak, aby stavba byla co možná nejvíce kryta vrchem Chlum a negativní vliv této stavby na krajinný ráz byl minimalizován“. Dle Nejvyššího správního soudu tak z uvedené studie i z rozhodnutí žalovaného vyplývá, proč je „jedna elektrárna únosná, dvě již nikoli“ a proč lze v daném případě uvažovat právě o naplnění podmínek pouze pro jedinou elektrárnu, jak je uváděl doc. S. ve svém vyjádření.

Co se týká tvrzení stěžovatele o negativním vlivu společnosti ECOENERGY, s. r. o. na předmětnou studii, tato studie byla vypracována dříve, než stěžovatel podal žádost, jíž bylo zahájeno správní řízení v nyní posuzované věci, navíc i záměr společnosti ECOENERGY, s. r. o. byl na základě této studie povolen pouze v redukované podobě, takže tvrzením stěžovatele nic nenasvědčuje. Ostatně stěžovatel, jak již uváděl krajský soud, tato svá tvrzení ani ničím nedoložil.

K námitce překročení mezí správního uvážení je třeba v první řadě uvést, že orgán ochrany přírody nerozhoduje o žádosti o vydání souhlasu podle § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny na základě správního uvážení. Správní uvážení je situace, kdy rozhodnutí správního orgánu nezáleží pouze na zjištění a zhodnocení skutkového stavu a následném použití příslušné právní normy na zjištěnou skutkovou podstatu, ale též na úvaze správního orgánu

v mezích zákonem dovolených, ať již jde např. o úvahu, zda bude žadateli přiznáno určité oprávnění, na které není právní nárok, či o rozhodnutí o výši trestu za správní delikt v mezích zákonem stanovené sazby. O takový případ se v posuzované věci nejedná, nicméně je pravdou, že orgán ochrany přírody se při posuzování přípustnosti určité stavby či jiného záměru z hlediska ochrany krajinného rázu řídí zákonnými hledisky uvedenými v § 12 zákona ochrany přírody a krajiny, která v sobě zahrnují řadu neurčitých právních pojmů, úvaha správního orgánu je tedy do určité míry obdobná jako v případě správního uvážení. S tím souvisí povinnost správního orgánu své rozhodnutí řádně odůvodnit tak, aby bylo zřejmé, z jakých úvah správní orgán vycházel a k jakým skutkovým i právním závěrům přitom dospěl. Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný této své zákonné povinnosti dostal, neboť v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl důvody, pro které považoval studii společnosti Terén Design, s. r. o., za přípustný a zároveň dostačující podklad pro své rozhodnutí, vypořádal se i s argumenty uvedenými ve vyjádření doc. S. a v souvislosti s hodnotami chráněnými podle § 12 zákona o ochraně přírody a krajiny uvedl, proč na jejich základě nedospěl k nutnosti přehodnotit rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal stížní námitky dovolávající se § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. důvodnými.

Pokud jde o namítaný nedostatek důvodů rozhodnutí krajského soudu, Nejvyšší správní soud ani takovou vadu přezkoumávaného rozsudku neshledal. Stěžovatel v této souvislosti argumentoval tím, že krajský soud přehlíží zásadní skutečnost, kterou je veřejný zájem státu na výrobě elektrické energie a na zvyšování podílu elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Není pravdou, že by krajský soud tento argument stěžovatele opominul, neboť na straně 4 přezkoumávaného rozsudku uvádí, že hlediska vyplývající ze zákona o ochraně přírody a krajiny, a nikoli energetická politika státu či ekonomická výtěžnost větrné elektrárny jsou rozhodujícími hledisky při posuzování návrhu na umístění a povolání stavby ve smyslu § 12 odst. 2 zmíněného zákona. Hlediskům pro rozhodování orgánu ochrany přírody v dané věci se krajský soud dále věnoval na straně 5 napadeného rozsudku, přičemž Nejvyšší správní soud se s jeho závěry v podstatných rysech ztotožňuje.

V tomto směru může Nejvyšší správní soud, obdobně jako předtím krajský soud, odkázat zejména na svůj rozsudek ze dne 9. 11. 2007, č. j. 2 As 35/2007 - 75, publikovaný pod č. 1498/2008 Sb. NSS. V něm Nejvyšší správní soud ke vztahu § 1 a dalších ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny uvedl, že *„dikce ustanovení § 1 cit. zákona, podle níž „je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry,“ je zjevně ustanovením programovým a obecným, stanovícím zejména výkladová východiska pro další části zákona. Toto ustanovení je tedy dále v příslušných částech zákona blíže konkretizováno. Zohlednění uvedených potřeb přitom nemůže znamenat negaci primárních cílů zákona (například cílů soustavy Natura 2000), nýbrž hledání řešení respektujících veřejný zájem, avšak zároveň neovlivňujících primární účel zákona či ovlivňujících jej co možná nejméně“.* Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dále konstatoval, že *„zohlednění ekonomického přínosu je tedy namísto pouze tehdy, pokud navrhovaná stavba zasahuje do krajinného rázu co možná nejméně. Pokud je vliv na krajinný ráz příliš velký, není možné jej vyvážit o to větším ekonomickým přínosem, lze-li najít alternativní řešení zasahující do krajinného rázu méně, a přitom ještě z hlediska hospodárnosti vhodné. Nestanoví tedy povinnost, aby v každém jednotlivém případě, bez ohledu na povahu a rozsah zasazení krajinného rázu, bylo zkoumáno, zda ekonomický přínos stavby nevyvažuje zásah do krajinného rázu. Je však samozřejmě na místě hledání kompromisního řešení. Opačný výklad ustanovení § 1 zákona č. 114/1992 Sb. by proto nebyl výkladem účelovým (teleologickým), nýbrž naopak výkladem účel popírajícím.“*

Jinými slovy, posouzení ekonomických přínosů není v řízení podle ustanovení § 12 odst. 2 cit. zákona rovnocennou otázkou ve vztahu k vlastnímu zkoumání možnosti snížení či ovlivnění krajinného rázu. Jde o otázku podružnou, která nemůže brát v případech významného dotčení krajinného rázu rozhodující roli.

Nejvyšší správní soud tedy přisvědčuje názoru stěžovatele, podle něhož k otázkám ekonomické povahy nepochybně lze při tomto rozhodování přiblídnout; ekonomickou stránku stavby však nelze vyvyšovat nad vlastní předmět řízení, tedy zachování hodnot krajiny a harmonického měřítka v krajině.

Zvláštní povinnost zkoumat ekonomický přínos stavby tedy stěžovateli nevznikla. Deklaratorní ustanovení § 1 poslední věty zákona č. 114/1992 Sb. zjevně nemá stanovit zvláštní povinnost zkoumat v řízení podle ustanovení § 12 odst. 2 cit. zákona ekonomický přínos. Má pouze sloužit jako obecné vodítko a výkladový korektiv, tedy jako jakási pojistka proti výkladu zákona, který by upřednostňoval konzervování současného stavu krajiny bez ohledu na veřejné potřeby. Jinými slovy, z tohoto ustanovení neplyne povinnost orgánu ochrany přírody a krajiny vyžádat si znalecký posudek v otázce ekonomických přínosů stavby a zabývat se jím. Ke stanovení konkrétních povinností slouží ustanovení v dalších částech zákona (např. § 5a odst. 5, 5b odst. 1, § 43, § 56 apod.). Ekonomický přínos může odůvodnit zásah do krajinného rázu, avšak nikoliv zásah excesivní. Opačný výklad by byl popřením účelu zákona“.

Lze tedy konstatovat, že předmětem řízení dle § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny je především zkoumání vlivu umístované či povolované stavby na krajinný ráz, přitom je možné vzít v úvahu i ekonomický přínos stavby či veřejný zájem na energetické bezpečnosti a výrobě elektrické energie z obnovitelných zdrojů, ovšem nikoliv do té míry, že by pro tyto zájmy bylo možné zcela obětovat právě zájem na zachování krajinného rázu, tj. přírodní, kulturní a historické charakteristiky krajiny, k jejíž ochraně je orgán ochrany přírody podle citovaného ustanovení přímo povolán. Pokud tedy správní orgány v daném případě dospěly k závěru, že vhodný kompromis mezi uvedenými konfliktními zájmy lze spatřovat v tom, že v dané lokalitě bude umístěna jedna vyšší větrná elektrárna společnosti ECOENERGY, s. r. o. a tři nižší větrné elektrárny stěžovatele, jen stěží jim lze vyčítat, že dostatečně nezohlednily zájem na výrobě elektrické energie z obnovitelných zdrojů či ekonomických zájem obou zmíněných podnikatelských subjektů. Jak uvádí citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu, „*takový postup je zcela v souladu s účelem zákona a zohledňuje zmíněný výkladový korektiv podle citovaného ustanovení § 1, neboť reflektuje zájem na výrobě energie (v daném případě dokonce z obnovitelných zdrojů), avšak přiblídně k němu pouze za situace, kdy narušení krajinného rázu není příliš velké (princip proporcionality). Primárním účelem předmětného řízení totiž skutečně je ochrana krajinného rázu před snižováním estetické či přírodní hodnoty, a nikoliv posuzování ekonomických vlivů stavby.“*

Nejvyšší správní soud nespatřuje vadu řízení před krajským soudem ani v tom, že krajský soud neprovedl stěžovatelem navrhovaný důkaz znaleckým posudkem.

V této souvislosti považuje Nejvyšší správní soud v prvé řadě za klíčové, že krajský soud neprovedení navrženého důkazu řádně odůvodnil, nejedná se tedy ve smyslu ustálené judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu o opominutý důkaz. Jak již vyplývá z výše uvedeného výkladu, Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s krajským soudem v tom, že zadání znaleckého posudku by bylo v daném případě vzhledem k existenci zmiňované odborné studie společnosti Terén Design, s. r. o. nadbytečné. Správnost závěrů této studie nebyla relevantně zpochybněna vyjádřením doc. S., krajský soud se stejně jako předtím žalovaný s argumenty doc. S. dostatečně vypořádal.

Nad rámec stížních bodů Nejvyšší správní soud dodává, že rozhodnutí o neudělení souhlasu dle § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny lze v předmětné věci považovat za samostatné správní rozhodnutí, které je samostatně přezkoumatelné soudem. V tomto směru

lze odkázat na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005 - 86, publikované pod č. 1764/2009 Sb. NSS.

K uvedenému je třeba poznamenat, že s účinností od dne 1.1.2007, na základě novelizace provedené zákonem č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění, stanoví § 90 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, že „*souhlasy a stanoviska vydávané podle tohoto zákona jako podklad pro rozhodnutí podle zvláštního právního předpisu nebo územní souhlas anebo ohlášení stavby jsou závazným stanoviskem podle správního řádu a nejsou samostatným správním rozhodnutím*“. Stanoviska orgánu ochrany přírody podle § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, která byla vydána ve správních řízeních zahájených po 1. 1. 2007 (viz přechodné ustanovení - čl. LVI odst. 1 zákona č. 186/2006 Sb.), tedy nelze považovat za samostatné, soudně přezkoumatelné správní rozhodnutí, ale za závazné stanovisko správního orgánu ve smyslu § 149 správního řádu. Je však třeba vzít v potaz, že v posuzované věci bylo správní řízení dle § 12 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny zahájeno dne 7. 6. 2006 a rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci dne 16. 10. 2006, tedy celé správní řízení proběhlo před 1. 1. 2007. Na závěru o samostatné povaze předmětného správního rozhodnutí přitom nic nemění ani to, že uvedené řízení proběhlo již podle nového správního řádu, který zná, jak již bylo řečeno, institut závazného stanoviska správního orgánu, podstatná je totiž v daném ohledu až zmíněná novela zákona o ochraně přírody a krajiny. V podrobnostech Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj rozsudek ze 14. 5. 2009, č. j. 1 As 20/2009 - 70, dostupný na www.nssoud.cz. Krajský soud tudíž nepochybil, pokud žalobu v dané věci neodmítl, ale naopak o ní meritorně rozhodl.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, náleželo by mu tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, které mu však nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 17. září 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu